

Dudok Quartet Amsterdam

Haydn, Saariaho en Nørgård

- zaterdag 25 september | 13.00 - 14.00 uur
KAPEL ZUSTERS ONDER DE BOGEN

Joseph Haydn 1732-1809

Strijkkwartet nr.32 in C uit 6 'Zonnekwartetten'
opus 20 (1772)

- Moderato
- Capriccio: Adagio
- Menuetto: Allegretto
- Finale: Fuga a 4 soggetti

Per Nørgård 1932

Strijkkwartet nr.10 'Høsttidløs' (2005)

NEDERLANDSE PREMIÈRE

- Allegro fluente

Kaija Saariaho 1952

Terra Memoria (2006)

Dudok Quartet Amsterdam

Judith van Driel viool

Marleen Wester viool

Marie-Louise de Jong altviool

David Faber cello

MUSICA
SACRA

kunstenfestival Maastricht
met prelude in Sittard-Geleen

Moeder Aarde

22 - 26
september 2021

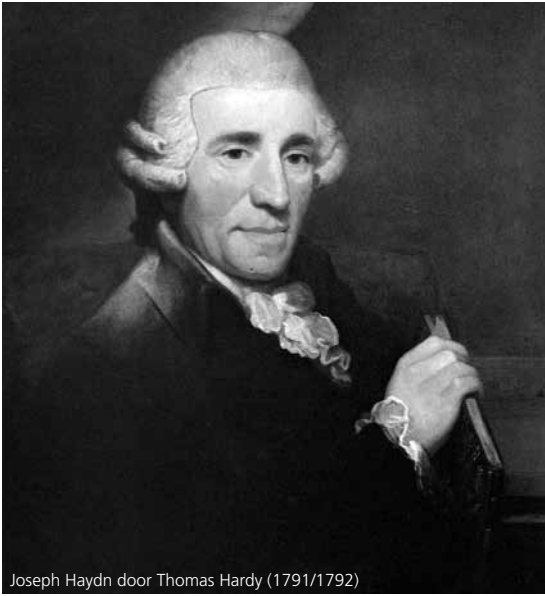
Schoonheid en vergankelijkheid

De opmaat tot het concert van het Amsterdamse Dudok Quartet vormt een 'zonnig' kwartet van Joseph Haydn. Terwijl voor Haydn de wereld nog in orde was, de natuur een vanzelfsprekend gegeven, staat de natuur in Per Nørgårds *Høsttidløs* in het middelpunt. In het werk van de Deen is herfsttijloos, als laatste bloeiende plant vóór de lange winter, het symbool van vergankelijkheid. *Terra Memoria* van de Finse componiste Kaaia Saariaho prikkelt de verbeelding: is het een elegie, een zwanenzang, een necrologie? Of is het een ode aan een wereld die alleen nog in de herinnering bestaat?

Joseph Haydn

Strijkkwartet in C

Joseph Haydn is opgegroeid in het Oostenrijkse dorpje Rohrau, zuidoostelijk van Wenen vlakbij de Hongaarse grens. Afkomstig uit een boerengezin, kreeg hij reeds als vijfjarige muzieklessen. Drie jaar later werd hij op grond van zijn muzikale stem in het knapenkoor van de Sankt Stephan in Wenen opgenomen en ontstonden zijn eerste veelbelovende composities. Door het Hongaarse vorstenhuis Eszterházy werd hij in 1761 tot Tweede en elf jaar later tot Eerste Kapelmeester benoemd. In dit jaar, 1772, schrijft Haydn zes strijkkwar-

Joseph Haydn door Thomas Hardy (1791/1792)

tetten waaronder zijn *Strijkkwartet opus 20 nr.2 in C*. Ze kregen de bijnaam 'zonnekwartetten', niet omdat ze allemaal zo 'zonnig' zouden zijn, maar omdat op de omslag van de eerste uitgave van de zes kwartetten een zon is afgebeeld. Desondanks vertoont het *Strijkkwartet in C* een zonnig karakter. Een uitgewerkt sonatedeel Moderato en een sprankelende, razendsnelle Finale omlijsten een lyrisch Adagio en een gracieus Menuetto. Vooral in het eerste en het laatste deel – een kunstige vierstemmige fuga – vertoont het werk barokke trekken, door Haydn meesterlijk overgeheveld naar een 'moderne' klassieke stijl met Weense allure.

Per Nørgård

Strijkkwartet nr.10 'Høsttidløs'

Net als bij vele andere Scandinavische componisten – denk aan Grieg en Sibelius – vormen de natuur en oude tradities en verhalen voor Per Nørgård een belangrijke inspiratiebron. De spirituele relatie met de natuur vindt een equivalent in zijn omgang met klanken, zijn zoektocht naar een 'sensibele chaos' en naar 'flexibele, oneindige' structuren. Reeds als jongeman keerde de Deen zich in de jaren vijftig af van de rationele seriële muziek van 'het Zuiden' en wilde er een 'universum van het noordelijke gemoed' tegen-

overstellen. Nørgård ontwikkelde in deze periode een doordachte, maar vrije reeksen- en collagestijl. Op latere leeftijd, in de jaren negentig, oriënteerde hij zich in toenemende mate op het romantisch-expressionistische verleden. Kwaadsprekers betichtten hem toentertijd van een nabijheid van zijn werken tot kitsch. *Høsttidløs*, met de voordrachtsaanwijzing 'Allegro fluente', voor strijkkwartet ontstaat in 2005. De inmiddels emeritus hoogleraar compositie bewoont een huis met tuin in de buurt van Kopenhagen. De herfstijloos – aldus de vertaling van de Deense titel – is een krokusachtige, paarse, zeer giftige bloem die nog eenmaal de lente in herinnering roept, maar eigenlijk een voorbode van de winter is. Welluidende, romantische klanken maken plaats voor experimentele, fragmentarische motieven en nerveuze bewegingen. Ten slotte verdwijnt de muziek met verloren glissandi en getokkelde tonen in het nergens. Het werk heeft iets van een nostalgische terugblik en is tegelijkertijd een waarschuwing voor een bedrieglijke toekomst.

Per Nørgård © Lars Skaaning

Kaia Saariaho © Priska Ketterer

Kaia Saariaho

Terra Memoria

De werken van Kaaia Saariaho komen over als meditaties, overpeinzingen, excursies naar onbekende gevoelsregio's, het onderbewuste. Haar onderwerpen vindt de Finse componiste dikwijls in de natuur en Griekse mythologie. Toch berusten haar composities op uitgekiende structuren, motieven en harmonieën die uit elektronisch klankonderzoek voortkomen. Het zo verkregen klankspectrum vormt het uitgangspunt voor uiteenlopende transformatieprocessen.

Terra Memoria uit 2006 gaat over een voorbijge tijd, over situaties en personen die uit de nevel van het verleden opduiken. De componiste: 'Sommige van deze herinneringen veranderen, sommige blijven heldere flitsen die we kunnen herbeleven.' Saariaho's herinnerde wereld klinkt dromerig, illusionair, maar soms ook 'reëel' in de gestalte van agressieve dramatische uitbarstingen, met name in het midden van het stuk.

Speeltechnieken als glissandi, getokkelde tonen en diffuse klanken die aan Oost-Aziatische muziek doen denken, behoren tot de expressiemiddelen van deze diepgravende compositie. Het werk eindigt als een open vraag: met een diepe cellotoon en een hoge triller in de viool.

Na *Nymphea* (1987) is *Terra Memoria* Saariaho's tweede strijkkwartet. De componiste: 'Ondanks mijn schaarse bijdrage aan het genre, houd ik van de rijkdom en gevoeligheid van de strijkersklank. [...] Ik heb het gevoel dat ik doordring tot in het hart van muzikale communicatie..' ♦

Christiane Schima

'Høsttidløs' heeft iets van een nostalgische terugblik en is tegelijkertijd een waarschuwing voor een bedrieglijke toekomst.

Dudok Quartet Amsterdam

De leden van het Dudok Quartet Amsterdam ontmoetten elkaar toen ze speelden in het 'straatsymfonieorkest' Ricciotti Ensemble. Opgericht in 2009 volgde het kwartet lessen bij het Alban Berg Quartett aan de Musikhochschule in Keulen. In 2013 studeerde het met onderscheiding af aan de Nederlandse StrijkKwartet Academie en een jaar later kreeg het de prestigieuze Kersjesprijs. Ook sleepte het kwartet onderscheidingen in de wacht tijdens concoursen in Weimar en Bordeaux.

Het Dudok Quartet Amsterdam trad inmiddels op in tal van bekende concertzalen in Europa en de Verenigde Staten. Diverse gastmusici sloten zich bij het ensemble aan, zoals bijvoorbeeld cellist Pieter Wispelwey, blokfluitist Erik Bosgraaf en pianist Hannes Minnaar.

Het Dudok Quartet Amsterdam voert geregeld hedendaags repertoire uit. Zo speelde het in 2016 bij De Nationale Opera een leidende rol in *Only the Sound Remains*, een nieuwe opera van Kaija Saariaho, en werkte het samen met Calliope Tsoupaki, Mark-Anthony Turnage en Max Knigge. Het Dudok Quartet Amsterdam is vernoemd naar architect en muziek-liefhebber Willem Marinus Dudok (1884-1974): 'Ik voel diep de gemeenschappelijke basis van de muziek en de architectuur: ze ontlenen immers beide haar waarde aan de juiste maatverhoudingen.'

Dudok Quartet Amsterdam © Marco Borggreve

Dit concert wordt opgenomen door L1 voor uitzending op een nader te bepalen datum en tijd, zie musicasacramaastricht.nl.

MUSICA SACRA MAASTRICHT IS EEN COPRODUCTIE VAN Stichting Musica Sacra en Theater aan het Vrijthof Maastricht; filmselectie i.s.m. Lumière en Festivalprelude i.s.m. De Domijnen

BESTUURDER Brigitte van Eck, directeur Theater aan het Vrijthof Maastricht

PROGRAMMACOMMISSIE Jacques Giesen (vz), Jos Leussink (adviseur), Sylvester Beelaert, Fons Dejong, Bas Geerts, Susanne Vermeulen, Natasja Alers* en Saskia Törnqvist* (* m.i.v. voorbereiding editie 2022)

RAAD VAN TOEZICHT Jean Jacobs (vz), Michel Cobben, Barbara de Heer, Bas Huysier, Martijn van Swieten en Lieke Wijnia

PROJECTLEIDING & FONDSSENWERFING Fons Dejong
MARKETING & PUBLICITEIT Hetty van Dongen
PRODUCTIE Raf Meijers **REDACTIE** Philip Leussink, Jacinta Wetzter, Sylvester Beelaert en Fons Dejong
VORMGEVING Philip Leussink **UITBALE** Flora Minis en Susan Meisen **TECHNISCHE COÖRDINATIE** Sander Ronden **FACILITAIR** Nandi Nijsten **FINANCIËN** Jos Spauwen

MUSICA SACRA MAASTRICHT is lid van De Verenigde Podiumkunstenfestivals.

MUSICA SACRA MAASTRICHT wordt mede mogelijk gemaakt door Fonds Podiumkunsten, Provincie Limburg, Gemeente Maastricht, Theater aan het Vrijthof, VSB Fonds, Fonds 21, Fonds voor Sociale Instellingen, Elisabeth Strouven Fonds en Stichting Dorodarte (beheerd door Gravin van Bylandt Stichting).

Met dank aan de Vrienden van Musica Sacra Maastricht en alle (concert-)locaties en samenwerkingspartners. De activiteiten worden mede mogelijk gemaakt door anonieme giften van particulieren.

MEDIAPARTNERS NPO Radio4, NTR, KRO NCRV, L1, Dagblad de Limburger, RTV Maastricht.

STEUN HET FESTIVAL Voor een bijdrage vanaf € 40 geniet u als Vriend van Musica Sacra Maastricht vele voordelen. Zie voor meer informatie en aanmelding • musicasacramaastricht.nl/vriend

STICHTING MUSICA SACRA

Vrijthof 47, 6211 LE Maastricht
• info@musicasacramaastricht.nl
• musicasacramaastricht.nl
• [facebook.com/MusicaSacraMaastricht](https://www.facebook.com/MusicaSacraMaastricht)
• [@FestivalMSM](https://twitter.com/FestivalMSM) | #MSM2021

FONDS
PODIUM
KUNSTEN
PERFORMING
ARTS FUND NL

theater
aan het vrijthof

provincie limburg

VSBfonds,
iedereen doet mee

FONDS 21

ELISABETH
STROUVEN

Belvédère

Lumière

Gemeente Maastricht

GRAVIN VAN BYLANDT
STICHTING

Sittard-Geleen

Schoenberg
de do
mijn
en

Stichting
FSI
Fonds voor Sociale Instellingen

ntr:

KRO
NCRV

limburg

De Limburger

M
MUSICA SACRA
MAASTRICHT

MUSICA SACRA
MAASTRICHT

DE
VERENIGDE
PODIUMKUNSTEN
FESTIVAL

DE
VERENIGDE
PODIUMKUNSTEN
FESTIVAL